

Kestävän kehityksen opettaminen eettisen globaalien kysymysten pedagogiikan avulla: aineisto yläkoulun ja lukion opettajille

Kehittäjät:

Dr. Karen Pashby (Manchester Metropolitan University)

Dr. Louise Sund (Örebro University ja Mälardalen University)

Kirjoittajat:

*Matthew Williams, Jennifer Maguire, Heidi Meltovuo, David Few,
Nicole Sandler, Ruth Till, Ilona Taimela*

Graphic Design by Amy Wiseman

www2.mmu.ac.uk/

Eettinen globaalien kysymysten pedagogiikka: viitekehys

TAUSTA JA TAVOITE

Maailmanlaajuisten, toisiinsa kytkeytyvien ongelmien keskiössä on syvä huoli planeettamme ja kaikkien sillä elävien lajien tulevaisuudesta. Samalla kun meillä on uhkaavia ympäristöongelmia, epätasa-arvoon liittyvät ongelmat jatkuvat ja jopa kasvavat. Ihmiskunnan historia sisältää ihmisten ja eläinlajien pakkomuuttoja ja luonnonvarojen hyväksikäyttöä. Tämän päivän tuotanto- ja kulutusprosessit ovat edelleen juurtuneita sortaviin järjestelmiin, jotka ovat kytköksissä epäoikeudenmukaisiin, kolonialistisiin valtajärjestelmiin. Globaalit ympäristöongelmat ovat puolestaan sidoksissa menneiden ja nykyisten sukupolvien tekoihin. Kriittinen tutustuminen useisiin eri näkökulmiin ja kokemuksiin on välttämätöntä nykyisiin ja tuleviin sukupolviin samaistumiselle.

Vuonna 2015 kansalliset valtiot ympäri maailman hyväksyivät Yhdistyneiden Kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteet (Sustainable Development Goals, SDG), jotka ohjaavat kaikkien valtioiden toimia kohti parempaa elämää yhteisellä planeetallamme vuoteen 2030 mennessä. Tavoite 4 peräänkuuluttaa kaikille korkealaatuista koulutusta. Tavoite 4.7 vaatii, että kaikki oppijat saavat koulussa kestävä kehityksen ja maailmankansalaisuuden edistämiseen tarvittavat tiedot ja taidot muiden arvoperusteisten koulutusmuotojen lisäksi.

UNESCO:n (2014) mukaan globaalikasvatuksen päätavoite on:

tukea oppilaita uudelleenarvioimaan oletuksia, maailmankatsomuksia ja valtasuhteita valtavirtaisissa keskusteluissa ja ottamaan huomioon systemaattisesti aliedustetut/marginalisoituneet ihmiset/ryhmät.

Myös *International Youth White Paper on Global Citizenship* (2016), joka on kirjoitettu yhteistyössä tuhansien yläkoululaisten ja lukiolaisten kanssa 13 maasta, sisältää useita suosituksia kriittisen lähestymistavan tukemiseksi:

Opetussuunnitelmat:

- Tarttuminen globaalien kysymysten monimutkaisuuteen ja juurisyihin mahdollisuuksien avaamiseksi yksinkertaisten, hyvältä tuntuvien ratkaisuehdotukset sijaan
- Eri näkökulmien ja maailmankatsomusten syntymisen tarkastelu, mukaan lukien vaikutteet oppilaiden omiin mielipiteisiin ja uskomuksiin
- Maailmanlaajuisten valtasuhteiden, siirtomaahistorian ja sorron esille tuominen yhteiskunnan rakenteiden ja ihmisten välisten suhteiden ymmärtämiseksi

Kriittinen ajattelu:

- Oppilaiden auttaminen marginaalisten näkökulmien etsimisessä, kuuntelemisessa ja sisäistämässä, jotta he kyseenalaistaisivat ja mahdollisesti unohtaisivat valtavirtaiset ajattelutavat ja huomioisivat kohtuuttoman epätasapainon hallitsevien ja syrjäytettyjen perspektiivien välillä

Olemme luoneet viitekehysten professorina, kouluttajana, kriittisen globaalikasvatuksen sekä kansainvälisen kehityskasvatuksen asiantuntijana tunnetun Vanessa Andreottin työn pohjalta. Kehys helpottaa opettajia vastaamaan yllä mainittuihin tärkeisiin tavoitteisiin kokonaisvaltaisen oppimisen helpottamiseksi. Viitekehys perustuu Andreottin historiallisia sortomalleja erittelevään tarkastuslistaan, joita helposti toistetaan hyvää tarkoittavissa opetustilanteissa.

Kestävä kehityksen opettaminen eettisen globaalien kysymysten pedagogiikan avulla:
aineisto yläkoulun ja lukion opettajille

Mallit muodostavat akronyymin **HEADSUP**:

Hegemonia (Hegemony) Ylemmyyden oikeuttaminen ja valta-asemien tukeminen, mikä saattaa olla huomaamaton

Etnosentrismi (Ethnocentrism) yhden näkemyksen esittäminen universaalina tiedostamatta, että se edustaa vain yhden ryhmän maailmankuvaa

Ahistoriallisuus (Ahistoricism) historiallisten perintöjen ja osallisuuksien unohtaminen

Depolitisaatio (Depoliticization) vallan epätasa-arvon sekä analyysien ja ehdotusten ideologisten juurien sivuuttaminen

Salvationismi (Salvationism) avun rajaaminen vahvimpien velvollisuudeksi

Unelmaratkaisut (Un-complicated solutions): sellaisten helppojen ja yksinkertaisten ratkaisujen ehdottaminen, jotka eivät edellytä järjestelmällistä muutosta

Paternalismi (Paternalism) vahvistuksen hakeminen auktoriteetille/ylemmyydelle avun tarjoamisella ja avunsaajien lapsellistamisena, mukaan lukien maailman pohjoispuoliskon nuorten asettaminen asemaan, jossa he voivat ratkaista toisten ongelmat

HEADSUP toimii lähtökohtana opettajille ja oppilaille eettisen globaalien kysymysten pedagogiikan harjoittamisessa. Opettajat voivat muokata ja sovittaa aineistoon kokoomamme ehdotuksia omaan opetukseensa sopiviksi.

Olemme ottaneet vaikutteita *UNESCO:n* oppaasta, *International Youth White Paper on Global Citizenship* -kannanotosta ja *Andreottin HEADSUP*-listasta, ja ehdotamme joitakin **suuntaa-antavia periaatteita** globaalin kansalaiskasvatuksen (GCE) ja kestävä kehityksen kasvatuksen (ESD) yhdistämiseksi.

Materiaali on luotu yhteistyössä yläkoulun ja lukion opettajien kanssa Englannissa, Suomessa ja Ruotsissa, joissa opetus suunnitelmallisesti liittyvät kiinteästi kestävä kehityksen tavoitteisiin ja globaalien sekä ympäristöeettisten kysymysten opettamiseen. Opettajat tekevät tätä tärkeää työtä jo luokkahuoneissaan; ja löydätkin läpi aineiston sitaatteja menettelytapaa käyttäviltä opettajilta.

- Maailmanlaajuiset ongelmat ovat monitahoisia ja tarvitsemme pedagogisia lähestymistapoja, jotka ottavat nämä monimutkaisuudet esille niiden sivuuttamisen sijaan.
- Ympäristökysymykset liittyvät läheisesti sosiaaliseen, poliittiseen, kulttuuriseen ja taloudelliseen epätasa-arvoon; on elintärkeää yhdistää ongelmat historiallisiin ja nykyaikaisiin kolonialistisiin valtarakenteisiin.
- Maapallon kaikkien lajien huomioiminen vaatii eettistä lähestymistapaa meitä kaikkia uhkaaviin vaikeisiin ongelmiin ja eri lailla koettuihin ympäristöongelmien vaikutuksiin.
- Luokkahuoneet ovat tärkeitä tiloja kysymysten esittämiseksi. On ratkaisuja, joita suosia, ja tekoja, joihin ryhtyä; myös uudelleen arviointi ja analysointi ovat itsessään tärkeitä toimia. Siinä missä koulut ja suuremmat yhteisöt suosivat hyväntekeväisyyttä ja auttamista, voivat opettajat tukea oppilaita tutustumaan sekä jännitteisiin että mahdollisuuksiin ja tunnistamaan ne.
- Refleksiivisyyttä täytyy tukea ja kehittää. Nyanssien syvälinen ymmärtäminen sekä jännitteiden ja paradoksien huomioiminen on yhtä tärkeää maailmankansalaisuudelle kuin tiettyyn tekoon ryhtyminen (tai päätös olla ryhtymättä toimeen). Näiden täytyy kulkea käsi kädessä.

"I think HEADSUP is an important thing for them to have...not just to be able to critically think, but to also be able to identify when they don't know something. I mean it's important for global issues, but it's also important in school, and for just being human beings."

Tämän oppaan käyttö

Seuravissa harjoituksissa on käytännön ehdotuksia globaalien kysymysten opiskelun eri vaiheisiin. Löydät johdantoharjoituksia, varsinaisia tutkimusharjoituksia sekä jälkipohdintaan liittyviä harjoituksia. Tarjoamme joitakin ehdotuksia globaalien kysymysten aiheiksi, mutta opettajien on tarkoitus soveltaa materiaalia niihin aiheisiin, joita he tutkivat oppilaiden kanssa. Materiaali on muokattavissa, ja sen on tarkoitus tukea opettajia heidän tavallisessa opetuksessaan.

POHDITTAVAA OPETTAJILLE

Työkalu, jonka avulla opettajat voivat itse pohtia materiaaleja ja pedagogisia ratkaisuja, jotka tukevat ja voivat helpottaa globaalien kysymysten tutkimista

5

OPPIJOIDEN SUUNTAAMINEN KOHTI GLOBAALIA ONGELMAA: VALTAVIRTAISET JA MARGINAALISET PERSPEKTIIVIT

Tavoiteharjoitus, jota opettajat voivat soveltaa oppilaiden kanssa globaalin ongelman esittelemiseksi

6

ONGELMAN TARKASTELU

Harjoitus, jota voidaan käyttää analysoitaessa oppilaille suunnattua kampanjaa (esim. KONY 2012)

7

ONGELMAN ERITTELY JA KESKEISTEN HAASTEIDEN TUNNISTAMINEN

Kolmen kysymyssetin sarja, joka tukee oppilaita heidän opiskeluissaan ja joka on muokattu sopimaan erilaisiin materiaaleihin, joita opettajat jo käyttävät

8

RATKAISUEHDOTUKSET JA TEKOJEN TARKISTUSLISTA

Opiskelijoiden päätelmien vaikutusten arvioinnin tarkistuslista, jota voidaan käyttää jälkipohdinnassa

11

HANDOUTS FOR STUDENTS

13

Pohdittavaa opettajille

Tämä on työkalu, jota opettaja voi käyttää tunnistaakseen, mitä hän jo tekee opetuksessaan suhteessa HEADSUPiin ja harkitakseen, mitä omia tapojaan hän voisi uudistaa tai muokata

Tunnista ja tiedosta ajattelumallit ja haasta ne -opetusmenetelmät	Muistiinpanoja/ideoita/yhteyksiä opetukseeni	Minkä voisin aloittaa/lopettaa ja mitä voisin jatkaa omassa opetuksessani?
<p><i>Kuinka voin omassa opetuksessani ottaa esille perityt ja itsestäänselvinä pidetyt valtasuhteet? Tunnistanko valtavirran diskursseja ja marginaalisia näkökulmia/normeja ja trendejä? (Hegemonia)</i></p>		
<p><i>Voivatko oppilaat opetuksessani ottaa puheeksi, että on muitakin loogisia tapoja tarkastella samaa kysymystä, joihin vaikuttavat eri käsitykset todellisuudesta/kokemukset maailmasta? (Etnosentrismi)</i></p>		
<p><i>Kuinka voin omassa opetuksessani välttää ongelman käsittelyä irrallisena kontekstistaan aivan kuin se olisi vasta tapahtunut? Kuinka tämän päivän ongelmat ovat kytköksissä paikallisiin ja maailmanlaajuisiin trendeihin/malleihin/kertomuksiin? (Ahistoriallisuus)</i></p>		
<p><i>Kuinka voin omassa opetuksessani varmistaa, että emme käsittele ongelmia kuin ne olisivat poliittisesti neutraaleja? Kuka on muotoillut ongelman ja kuka on vastuussa siihen tarttumisesta? Ketkä ovat muutoksen aikaansaajia ja mitä muutoksen mekanismeja on saatavilla? (Depolitisaatio)</i></p>		
<p><i>Kuinka voimme ottaa esille hyvät aikomukset auttaa toisia anteliaisuuden ja epäitsekkyuden kautta ilman me/he- ja pelastaja/uhri-suhteiden vahvistamista? (Salvationismi)</i></p>		
<p><i>Kuinka otamme esille ihmisten taipumuksen haluta ratkaista ongelmat nopeasti? Kuinka voimme tarttua monimutkaisuuksiin, juurisyihin ja helppojen ratkaisujen puutteeseen? (Universalismi)</i></p>		
<p><i>Kuinka voimme unohtaa egomme ja oman etumme? Olemmeko avoimia sille, että olemme väärässä emmekä välttämättä tiedä parhaiten? (Paternalismi)</i></p>		

Oppijoiden suuntaaminen kohti globaalia ongelmaa: Valtavirtaiset ja marginaaliset perspektiivit

Tässä osiossa opastamme oppilaita tunnistamaan, kuinka he itse ovat osallisina teemaan. Osio käydään läpi johdantona aiheeseen. Tämän osion tarkoitus on tehdä etnosentrisyys näkyväksi. Emme pysty ratkaisemaan etnosentrisyyden ongelmaa, sillä tarkkailemme kaikki tilannetta oman tietämyksemme ja kokemustemme kautta; voimme kuitenkin tehdä sen näkyväksi ymmärtääksemme, mitä tiedämme ja emme tiedä. *UNESCO:n* (2014) globaalikasvatuksen tavoitteen pohjalta yksi askel voisi olla valtavirtaisten näkökulmien tunnistaminen ja niiden kriittinen arviointi sen sijaan, että niitä pitäisi itsestäänselvinä.

VALTAVIRRAN NÄKÖKULMAT:

Valtavirta:

Yhteiskunnassa tietyistä normeista tulee valtavirtaisia, kun taas toiset nähdään "erilaisina".

Esimerkiksi muodit tulevat ja menevät pois valtavirrasta

- Mitkä pukeutumistyyli ovat yleisiä omassa ikäryhmässäsi?
- Kuinka ne eroavat oppilaiden vaatteista 5, 10 tai 30 vuotta sitten?

Se, mikä on yhden vuosikymmenen aikana normaalia, ei välttämättä ole sitä toisella vuosikymmenellä. Myös musiikki voi olla valtavirtaista

- Minkälaista musiikkia omassa kodissasi, koulun tapahtumissa tai suositulla radiokanavalla kuunnellaan?
- Onko musiikki samanlaista vai erilaista?

Perspektiivi:

Perspektiivi on ajattelutapa tai näkökulma kysymykseen. Siihen vaikuttavat henkilön kokemukset ja tiedot, joihin hän pääsee käsiksi.

Valtavirran perspektiivin jakaa niin moni, että sitä pidetään "normaalina" ja se on näkökulma, josta lähes kaikki ovat kuulleet. Valtavirran perspektiivi saattaa olla niin normaali, että se tuntuu itsestäänselvältä tai "terveeltä järjeltä".

Joskus valtavirran perspektiivit sisältävät stereotyyppioita tai yksinkertaistettuja näkemyksiä ihmisistä. Tutkittaessa globaaleja kysymyksiä ja kansainvälistä kehitystä näitä voivat olla esimerkiksi yksinkertaistetut näkemykset niin sanotuissa "kehitysmaissa" asuvista ihmisistä, joiden katsotaan "tarvitsevan apua". On tärkeää huomata, että kaikki perspektiivit ovat rajoittuneita. Valtavirran perspektiivit eivät myöskään kerro koko tarinaa.

Ensimmäinen askel: Mitä tiedetään tästä globaalista ongelmasta (opettajan valitsema: esimerkiksi köyhyys, metsien tuhoutuminen):

1.a. Heittäkää ilmaan ajatuksia, joita teillä on ongelmasta

- Mitä ajatuksia tai ideoita olet kuullut aiheeseen liittyen (mediassa, koulussa, kavereilta, perheeltä, omasta kokemuksesta, jostain muualta)?

1.b. Keskustelu luokassa:

Jakakaa ajatuksia ja ideoita, joita teillä on ja/tai joita olette kuulleet aiheeseen liittyen

- Pystytkö tunnistamaan, mitkä ihmisryhmät ovat mitään mieltä?
- Mitkä näkökulmat vaikuttavat "valtavirtaisilta"?
- Vaikuttavatko jotkin näkökulmat valtavirrasta poikkeavilta tai erilaisilta kuin odottaisit?

Toinen askel: Tekstien analyysi (mukaan lukien kirjoitetut ja visuaaliset tekstit sekä äänittekstit):

2.a. Tutkikaa yksin tai ryhmässä eri lähteitä, joissa ongelmasta viestitään (esim. sanomalehtiartikkelit, sosiaalisen median kampanjat, mainokset, TedTalk, tieteelliset raportit)

- Mitkä ovat pääasialliset ajatukset aiheesta kussakin tekstissä?
- Vahvistavatko tekstit samanlaista viestiä vai onko niissä eri näkemyksiä?
- Mitä stereotyyppioita tai yleistyksiä teksteissä on nähtävissä?
- Keiden edut ovat ongelman ytimessä? Tunnistatteko "meidät", joiden näkökulmasta kertomusta/tarinaa kerrotaan ja "heidät", joista tarina kertoo?

2.b. Keskustelu luokassa: Marginaalisten näkökulmien esille tuominen

- Pystymmekö yhdessä kartoittamaan, mitä valtavirran perspektiivejä ja/tai marginaalisia näkökulmia teksteissä on?
- Keiden perspektiivit saattavat olla tärkeitä, vaikka niitä ei teksteissä mainita? Löydämmekö ne? Jos emme, kuinka voimme muistaa, että ne ovat olemassa, vaikka emme löydä niitä?

2.c Tutkikaa uutisia: Leikatkaa käsittelemästänne aiheesta kertovia uutisotsikoita joko lehdistä tai sosiaalisesta mediasta tulostetuista teksteistä

- Ryhmitelkää leikkaamanne otsikot posteripaperin päälle kategorioihin "hyvät uutiset" ja "huonot uutiset". Keskustelkaa tämän jälkeen, mitkä otsikot olivat hankala ryhmitellä joko hyväksi tai huonoksi ja miksi. Miettikää lisäksi kuka/ketkä voisivat olla kanssanne samaa mieltä ja eri mieltä ryhmittelyn lopputuloksesta
- Ryhmitelkää otsikot kategorioihin "poliittiset", "sosiaaliset", "taloudelliset" (tai muihin valitsemiisi ryhmiin). Tutkikaa sitten, mistä aihealueesta uutisotsikoita on eniten ja miksi
- Ryhmitelkää uutisotsikot kategorioihin "Suomi", "länsimaat", "kehittyvät maat". Tutkikaa ja tehkää huomioita, minkä alueen teemat ovat eniten esillä uutisissa tai sosiaalisessa mediassa

Ongelman tarkastelu

Tässä osiossa on useita opettajien luomia kysymyssarjoja, jotka auttavat soveltamaan **HEADSUP**ia (lukioryhmien kanssa):

Lähteen analysointi

Kysymyssarjan on kehittänyt englantilainen opettaja, joka halusi varmistaa, että hänen oppilaansa eivät koskaan katsoisi kritiikittä videoita (esimerkkinä Invisible Children -järjestön tuottama KONY 2012-video). Hän halusi kehittää oppilaissaan kriittisen asennoitumisen mihin hyvänsä globaaleita kysymyksiä tai ympäristöongelmia käsitteleviin esityksiin. Tätä harjoitusta voi soveltaa minkä tahansa kansainvälistä kehitysapua tukevan kampanjan analysointiin. Hän päätti käyttää **HEADSUP**-termejä ja käydä ne läpi oppilaiden kanssa. Kysymyksiä voi käyttää **HEADSUP**-termien kanssa tai ilman.

"I called [the HEADSUP words] factors that students can look for that would suggest to them that maybe they're not getting the whole story. So with my Year 8 students it was less about them comprehending these words completely and more about them understanding the dynamic that like news, media, stuff like that, stories sometimes are very simple. We need to sort of listen to them critically and figure out not necessarily what we're not being told but that maybe there's room to explore further."

Tekijät	Arviointikysymys	Kyllä/Ei/Ehkä	Jos kyllä, miksi/kuinka/ esimerkki
H egemonia	Antaako kannatettu ratkaisu tai teko ymmärtää, että yksi ihmisryhmä voisi suunnitella ja toteuttaa ratkaisun kaikkiin ongelmiin?		
E tnosentrismi	Antaako kysymyksen esittäminen ymmärtää, että kaikki, jotka ovat eri mieltä, ovat väärässä?		
A historiallisuus	Onko ongelma esitelty ilman selitystä siitä, miksi siitä on tullut ongelma ja kuinka me liitymme siihen?		
D epolitisaatio	Sivuuttaako ongelman esittely selityksen siitä, kuinka valta (politiikka ja johtajuus) on osallisena ongelmaan?		
S alvationismi	Esitetäänkö "auttajat" poikkeuksellisina/ erityisinä ihmisinä tehtävänään pelastaa maailma? Tiedämmekö mitään heidän omista ongelmistaan?		
U nelmaratkaisut	Vaikuttaako esitetty ratkaisu todella yksinkertaiselta? Vaikuttaako siltä, ettei ratkaisua tarvitse pohtia kovinkaan syvällisesti?		
P aternalismi	Nähdäänkö avun tarpeessa olevat ihmiset huonosti koulutettuina tai köyhinä ja apusi tarpeessa?		

Ongelman erittely ja keskeisten haasteiden tunnistaminen

Seuraavat kolme harjoitusta kehitettiin tavoiksi tarkastella ongelmaa sen jälkeen, kun oppilaat ovat opiskelleet kontekstuaalista tietoa useasta eri lähteestä. Ne täydentävät opettajan opetusta luokkahuoneessa. Kysymyssarjoja voidaan käyttää erikseen tai yhdessä, ryhmä- tai yksilötyössä, ja niitä voidaan soveltaa eri ikäisille ja tasoisille oppilaille.

Ongelman erittely 1

Tämä harjoitus lainattiin opettajalta, joka käytti sitä keinona vahvistaa oppimista sen jälkeen kun hänen 9. luokkansa oppilaille annettiin kontekstuaalista tietoa tutkimuskohteesta (kaupungistuminen Kiberassa, Nairobissa). Harjoitusta voi soveltaa paikallisen tai maailmanlaajuisen ongelman erittelyyn. Kysymysten aiheet on sovellettu HEADSUPista yläkoulun ja lukion oppilaille tutulle kielelle. Vaihtoehtoisten kysymysten lisääminen auttaa oppilaita monipuolistamaan lähestymistapojaan ja huomioimaan uudet kysymykset globaaleista ongelmista oppimisen tärkeänä seurauksena.

"Some of them really, really got into it, some of them didn't so much and what was really interesting actually, a lot of the less able kids really enjoyed it and really got on and actually came up with some incredibly good questions and just their lateral thinking of it"

TAUSTA	Keskeinen kysymys	Mitkä ovat olleet tärkeimmät syyt tilanteeseen?
	Vastaukseni	
	Vaihtoehtoinen kysymys	
PERSPEKTIIVIT	Keskeinen kysymys	Mitkä ovat eri näkökulmat tilanteeseen?
	Vastaukseni	
	Vaihtoehtoinen kysymys	
REILLUUS	Keskeinen kysymys	Ketä ongelma eniten koskettaa?
	Vastaukseni	
	Vaihtoehtoinen kysymys	
JOHTAJUUS	Keskeinen kysymys	Kuka on parhaassa asemassa tekemään muutoksen kaikkien hyväksi?
	Vastaukseni	
	Vaihtoehtoinen kysymys	
RATKAISUEHDOTUKSET	Keskeinen kysymys	Mikä on yksi hyvä vaihtoehto tilanteen parantamiseksi?
	Vastaukseni	
	Vaihtoehtoinen kysymys	
TULEVAISUUS	Keskeinen kysymys	Minkälainen luulet tämän paikan olevan tulevaisuudessa?
	Vastaukseni	
	Vaihtoehtoinen kysymys	

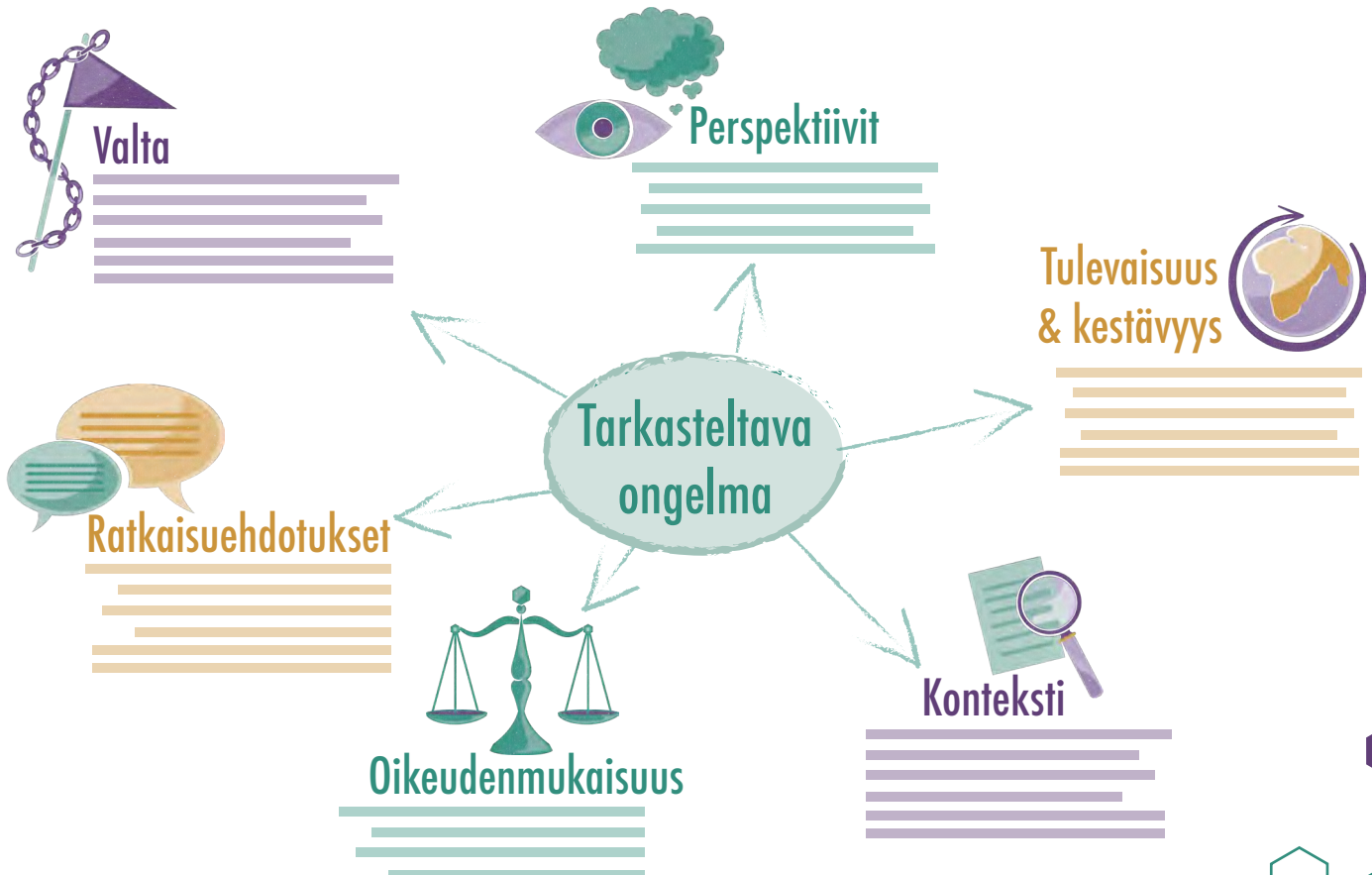
Ongelman erittely 2

Tämä kysymyssarja on toinen tapa soveltaa **HEADSUP**ia ja sitä voidaan käyttää tukena useille harjoituksille luokahuoneessa. Oppilaat voivat myös käyttää alla olevaa ruudukkoa vastaustensa pohjana tai inspiraationa mielekarttaan opiskeltavaan aiheeseen vaikuttavista tekijöistä. Opettajat voivat viitata "International Youth White Paper on Global Citizenship" -kannanottoon saadakseen tukea oikeudenmukaisuuden määritelmälle.

Keskeiset teemat ja esimerkkikysymykset

Valta *kehen vaikuttaa, kuka on osallinen tai vallassa	<ol style="list-style-type: none">1. Kenellä/millä ryhmällä on valta määrittää ongelma?2. Kenellä on valta ratkaista ongelma?3. Ketä tilanne eniten koskettaa?
Perspektiivit *valtavirtaiset ja marginaaliset	<ol style="list-style-type: none">4. Onko olemassa valtavirtainen näkökulma ongelmaan?5. Kuka voisi tarjota vaihtoehdoisen perspektiivin tai näkökulman?
Konteksti *yhteydet ja riippuvuussuhteet	<ol style="list-style-type: none">6. Mitkä ovat ongelmaan vaikuttavia keskeisiä tekijöitä tänä päivänä?7. Mitkä tekijät juontavat juurensa historiasta?8. Mihin paikallisiin ja kansainvälisiin ongelmiin tämä ongelma on kytköksissä?9. Millä tavoin ongelma liittyy minuun itseeni?
Ratkaisuehdotukset *tilanteen parantaminen	<ol style="list-style-type: none">10. Mitä ratkaisuehdotuksia ehdotetaan ongelman ratkaisun tukemiseksi?11. Kuka hyötyisi kustakin ratkaisuehdotuksesta ja miten?
Oikeudenmukaisuus *reiluus	<ol style="list-style-type: none">12. Auttaako kukin ratkaisuehdotus edistämään tasa-arvoa?13. Auttaako kukin ratkaisuehdotus antamaan toisille valtaa (ts. heille, joilla sitä on vähiten) vai ylläpitävätkö ne vallitsevaa tilaa (ts. tukevat jo valta-asemassa olevia)?
Tulevaisuus & kestävyys *eteenpäin katsominen	<ol style="list-style-type: none">14. Minimoiko kukin ratkaisuehdotus ongelman tulevaisuudessa?15. Onko kullakin ratkaisuehdotuksella potentiaalia pitkällä aikavälillä? Mitä mahdollisia ongelmia saattaa nousta esiin ja vaatia uudelleen arviointia?

A teacher in Finland adapted these questions to discuss climate change: "So we don't need to solve the problem of the climate change. Because even I can't reply to these questions. But we should start now to think what we know and what we don't know, and what is the perspective of world view that's in our mind"

Ongelman erittely 3

Alla on kysymyssarja, jota oppilaat voivat yksin tai ryhmässä käyttää ongelman erittelyyn. Opettajat ovat käyttäneet globaaliin ongelmaan liittyvää kuvaa tai kuvasarjaa (esim. pakolaisia siirtymässä pois konfliktialueelta, valtamerien saastuminen) johdatuksena. Kysymyksiä voidaan käyttää vahvistamaan oppimista tai herättämään kiinnostusta tutkia aihetta lisää.

Valta

- Mitä ongelmaan vaikuttavia johtajuuden lähteitä eri tasoilla on?
- Missä määrin ihmisille on olemassa tehokkaita keinoja järjestäytyä?
- Onko vallanjako oikeudenmukainen?
- Ketä/mitä ryhmiä ongelma koskettaa eniten?
- Kuinka heidän näkemyksensä on otettu huomioon?
- Ketkä/mitkä ryhmät voivat tehdä suurimman positiivisen vaikutuksen muutoksen aikaansaamiseksi?

Tarkasteltava ongelma

Tulevaisuus

- Vähenevätkö ongelmat tulevaisuudessa?
- Mitkä ovat mahdollisia tulevaisuudennäkymiä eri asianosaisten ryhmille? Mitä luulet tapahtuvan 1 vuoden, 5 vuoden, 20 vuoden tai 100 vuoden aikana?
- Missä määrin ehdotetut ratkaisut ovat kestäviä?

Tausta

- Mitkä ovat ongelmaan vaikuttavat keskeiset tekijät?
- Onko ongelmaan yksi pääasiallinen syy vai useita syitä?
- Mihin paikallisiin ja kansainvälisiin kysymyksiin tämä ongelma on kytköksissä?
- Millä tavoin ongelma liittyy minuun itseeni?
- Millä tavoin nykyinen tai edellinen hallitus maassani liittyy tähän ongelmaan?

Veny & Haasta

Missä määrin

- paikalliset nähdään ulkopuolisen näkökulmasta (esim. "kehittymättöminä")?
- tilannetta on yksinkertaistettu liikaa?
- ulkopuoliset auttavat nähdään pelastajina?
- ulkopuoliset hyötyvät tilanteesta ja/tai auttavat tilannetta?

Ratkaisuehdotukset

- Mitkä ovat mahdollisia ratkaisuehdotuksia ja/tai ratkaisuja ongelman parantamiseksi?
- Kuka hyötyy kustakin ratkaisuehdotuksesta?
- Missä määrin ratkaisut ottavat huomioon monimutkaisen joukon eri tekijöitä, jotka vaikuttavat ongelmaan?
- Onko olemassa ratkaisu tai useita ratkaisuja, joilla on voimakkain potentiaali positiiviseen muutokseen?

Perspektiivit

- Tunnistatko valtavirran tai vallitsevan näkökulman ongelmaan kontekstin sisällä tai ulkopuolella?
- Keiden näkökulmat on otettu huomioon?
- Mitä muita mielipiteitä asianosaisilla on?
- Kuka päättää sen, mitä mielipiteitä kuullaan tai arvostetaan?
- Onko olemassa näkökulmia, joita on vaikea löytää, mutta jotka olisivat tärkeitä ongelman ymmärtämiseksi?

Oikeudenmukaisuus

- Mitkä epätasa-arvoisuudet näkyvät tässä ongelmassa?
- Keiden äänet ovat voimakkaimpia?
- Kenen/minkä ryhmän näkemyksiä haluaisit kuulla enemmän?
- Onko mahdollista antaa enemmän valtaa niille, jotka on jätetty syrjään?

Ratkaisuehdotukset ja tekojen tarkistuslista:

Viimeinen harjoitus tukee globaalin ongelman opiskelun jälkipohdinnassa.

Huolimatta siitä, että globaalit ongelmat ovat monimutkaisia, voimme löytää ratkaisuehdotuksia ja ryhtyä toimiin tilanteiden parantamiseksi. Tämä on itse asiassa keskeinen velvollisuutemme maapallon jakavina maailmankansalaisina. Koska globaalit ongelmat sisältävät runsaasti merkittäviä jännitteitä ja ovat monimutkaisia, on tärkeää jatkaa kysymysten esittämistä suhteessa niihin. Muutos on jatkuvaa, ja on mahdollista löytää ratkaisuehdotuksia tilanteiden parantamiseksi, mutta myös vastauksia on tärkeä pohtia ja arvioida uudelleen, sillä kestävä kehitys ei ole staattista vaan jatkuvassa muutoksessa. Tarkistuslista auttaa arvioimaan oppilaiden tai järjestöjen tekemiä ratkaisuja

Ratkaisujen/Ratkaisuehdotusten tarkistuslista:

- Mitkä ovat keskeiset perustelut/syyt ratkaisuehdotukselle?

Muistiinpanoja:

- Kuinka tiedämme, onko ratkaisuehdotus ollut tehokas, ja minkä tyyppiset tiedot ovat tärkeitä tämän osoittamiseksi?

Muistiinpanoja:

- Mitkä ihmisryhmät seuraavat ratkaisuehdotusten toimivuutta? Onko ryhmä moninainen ja edustaako se eri osapuolten etuja?

Muistiinpanoja:

- Keiden näkökulmat on otettu eniten huomioon ratkaisuehdotuksissa?

Muistiinpanoja:

- Kuka saattaisi olla eri mieltä ratkaisuehdotuksista?
- Kuinka ratkaisuehdotuksissa otetaan huomioon ne, joilla on erilainen tai jopa vastakkainen näkökulma?

Muistiinpanoja:

- Pystytkö ennakoimaan tulevia ongelmia tai tekijöitä, joita voi ilmentua ja jotka muuttaisivat kysymystä ja siten myös ratkaisuehdotuksia?

Muistiinpanoja:

Muistiinpanoja:

Biographies

Karen Pashby is Reader of Education Studies at Manchester Metropolitan University, docent at University of Helsinki, and Adjunct Professor at University of Alberta. An experienced secondary school educator, teacher educator, and university lecturer (having taught in Canada, Brazil, Finland and England), her research draws on postcolonial and decolonial theoretical resources to support critically reflexive classroom practices in education for global citizenship in Global North contexts. Karen speaks, teaches, and writes about the critical questions and imperatives at the heart of global citizenship education to youth, teachers, civil society organisation, and policy makers.

Louise Sund is an experienced secondary school teacher, a teacher educator at Mälardalen University and a researcher in Education at Örebro University. Louise has an interest in environmental and sustainability education and citizenship education. Her research interests include philosophical and postcolonial perspectives and approaches to education and sustainable development.

Acknowledgements

This resource would not have been possible without the enormous and much appreciated efforts of Dr. Su Corcoran. We would also like to thank the hosts of workshops in Sweden and Finland that enabled this work to be accomplished. Thank you to Karolina Sandal and The Globala Gymnasiet school in Stockholm and Sanna Rekola at FINGO for hosting us in Helsinki. We would also like to thank all of the teachers who participated in the workshops in England, Finland, and Sweden for their time, energy, and inspiration and the students in the classes where the resource was piloted whose feedback was absolutely essential. We would like to thank Rilli Lappalainen for supporting the project through the Bridge 4.7 network and thanks to participants at their meeting in Brussels in November 2018. Thanks also to The Global Education Network of Europe and participants at their meeting in Lisbon in November 2018 for their valuable feedback. We would like to thank Johan Öhman of Örebro University for supporting the project. We would like to thank the Teacher Education for Equity and Sustainability Network (TEESNet) for helping us communicate about the workshops. Finally, we would like to acknowledge that this resource's development, which has occurred alongside a research project, was funded by a grant from the British Academy's Tackling the UK's International Challenges Fund for which we are very grateful.

Works cited

International Youth White Paper on Global Citizenship

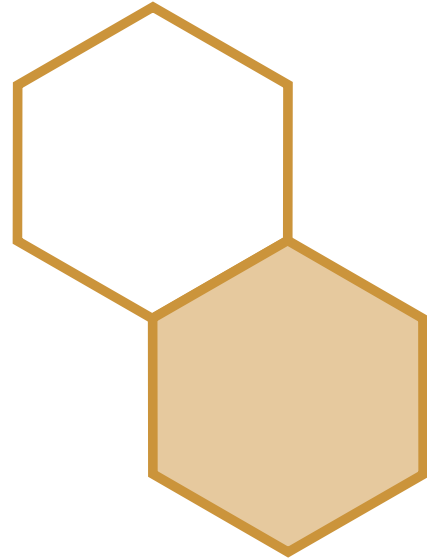
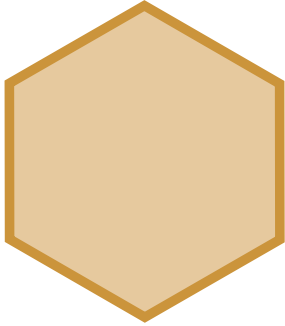
<https://cloudfront.ualberta.ca/-/media/education/ed-policy/cgcer/documents/white-paper.pdf>

UNESCO, 2014

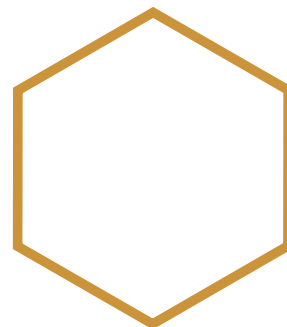
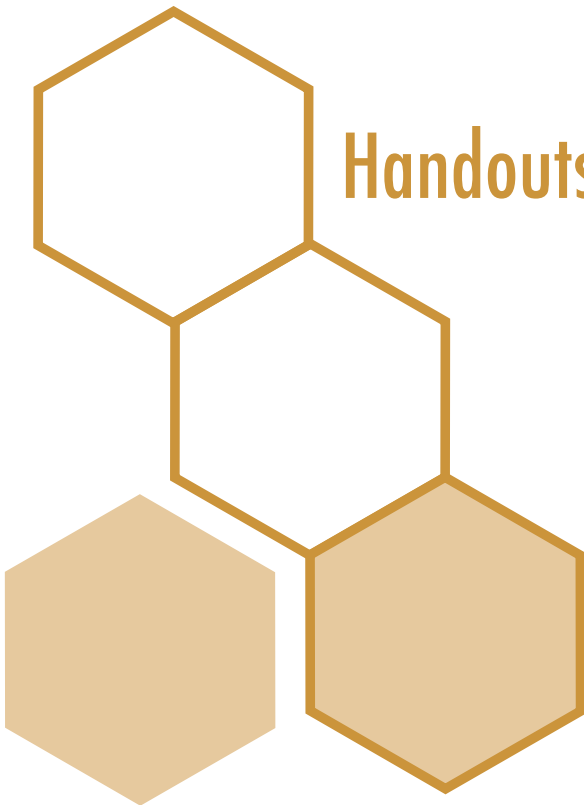
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000227729>

Andreotti (2012)

<http://criticalliteracy.freehostia.com/index.php?journal=criticalliteracy&page=article&op=view&path%5B%5D=109&path%5B%5D=84>

Handouts for Students

Ongelman tarkastelu

Tekijät	Arviointikysymys	Kyllä/Ei/Ehkä	Jos kyllä, miksi/kuinka/ esimerkki
H egemonia	<i>Antaako kannatettu ratkaisu tai teko ymmärtää, että yksi ihmisryhmä voisi suunnitella ja toteuttaa ratkaisun kaikkiin ongelmiin?</i>		
E tnosentrismi	<i>Antaako kysymyksen esittäminen ymmärtää, että kaikki, jotka ovat eri mieltä, ovat väärässä?</i>		
A historiallisuus	<i>Onko ongelma esitelty ilman selitystä siitä, miksi siitä on tullut ongelma ja kuinka me liitymme siihen?</i>		
D epolitisaatio	<i>Sivuttaako ongelman esittely selityksen siitä, kuinka valta (politiikka ja johtajuus) on osallisena ongelmaan?</i>		
S alvationismi	<i>Esitetäänkö "auttajat" poikkeuksellisina/ erityisinä ihmisinä tehtävänään pelastaa maailma? Tiedämmekö mitään heidän omista ongelmistaan?</i>		
U nelmaratkaisut	<i>Vaikuttaako esitetty ratkaisu todella yksinkertaiselta? Vaikuttaako siltä, ettei ratkaisua tarvitse pohtia kovinkaan syvällisesti?</i>		
P aternalismi	<i>Nähdäänkö avun tarpeessa olevat ihmiset huonosti koulutettuina tai köyhinä ja apusi tarpeessa?</i>		

Ongelman erittely 1

TAUSTA	Keskeinen kysymys	Mitkä ovat olleet tärkeimmät syyt tilanteeseen?
	Vastaukseni	
	Vaihtoehtoinen kysymys	
PERSPEKTIIVIT	Keskeinen kysymys	Mitkä ovat eri näkökulmat tilanteeseen?
	Vastaukseni	
	Vaihtoehtoinen kysymys	
REILLUUS	Keskeinen kysymys	Ketä ongelma eniten koskettaa?
	Vastaukseni	
	Vaihtoehtoinen kysymys	
JOHTAJUUS	Keskeinen kysymys	Kuka on parhaassa asemassa tekemään muutoksen kaikkien hyväksi?
	Vastaukseni	
	Vaihtoehtoinen kysymys	
RATKAISUEHDOTUKSET	Keskeinen kysymys	Mikä on yksi hyvä vaihtoehto tilanteen parantamiseksi?
	Vastaukseni	
	Vaihtoehtoinen kysymys	
TULEVAISUUS	Keskeinen kysymys	Minkälainen luulet tämän paikan olevan tulevaisuudessa?
	Vastaukseni	
	Vaihtoehtoinen kysymys	

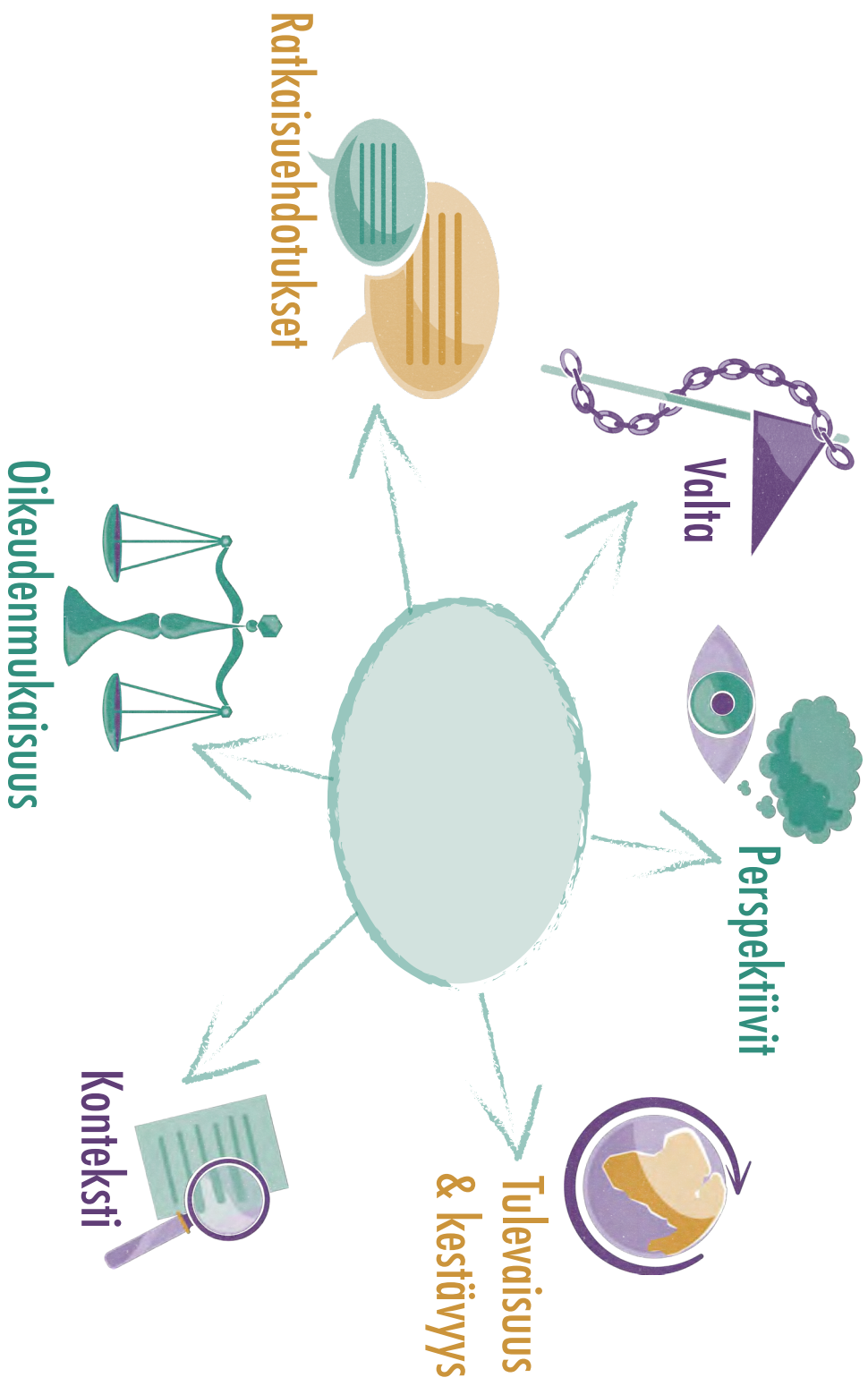
Ongelman erittely 2

Keskeiset teemat ja esimerkkikysymykset

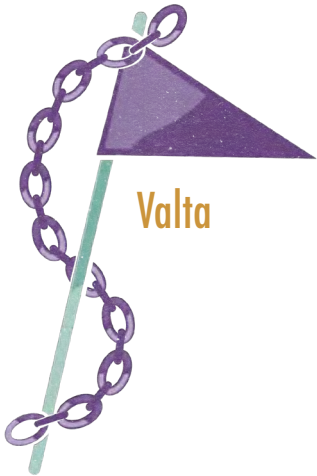
Valta <i>*kehen vaikuttaa, kuka on osallinen tai vallassa</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kenellä/millä ryhmällä on valta määrittää ongelma? 2. Kenellä on valta ratkaista ongelma? 3. Ketä tilanne eniten koskettaa?
Perspektiivit <i>*valtavirtaiset ja marginaaliset</i>	<ol style="list-style-type: none"> 4. Onko olemassa valtavirtainen näkökulma ongelmaan? 5. Kuka voisi tarjota vaihtoehdoisen perspektiivin tai näkökulman?
Konteksti <i>*yhteydet ja riippuvuussuhteet</i>	<ol style="list-style-type: none"> 6. Mitkä ovat ongelmaan vaikuttavia keskeisiä tekijöitä tänä päivänä? 7. Mitkä tekijät juontavat juurensa historiasta? 8. Mihin paikallisiin ja kansainvälisiin ongelmiin tämä ongelma on kytköksissä? 9. Millä tavoin ongelma liittyy minuun itseeni?
Ratkaisuehdotukset <i>*tilanteen parantaminen</i>	<ol style="list-style-type: none"> 10. Mitä ratkaisuehdotuksia ehdotetaan ongelman ratkaisun tukemiseksi? 11. Kuka hyötyisi kustakin ratkaisuehdotuksesta ja miten?
Oikeudenmukaisuus <i>*reiluus</i>	<ol style="list-style-type: none"> 12. Auttaako kukin ratkaisuehdotus edistämään tasa-arvoa? 13. Auttaako kukin ratkaisuehdotus antamaan toisille valtaa (ts. heille, joilla sitä on vähiten) vai ylläpitävätkö ne vallitsevaa tilaa (ts. tukevat jo valta-asemassa olevia)?
Tulevaisuus & kestävyys <i>*eteenpäin katsominen</i>	<ol style="list-style-type: none"> 14. Minimoiko kukin ratkaisuehdotus ongelman tulevaisuudessa? 15. Onko kullakin ratkaisuehdotuksella potentiaalia pitkällä aikavälillä? Mitä mahdollisia ongelmia saattaa nousta esiin ja vaatia uudelleen arviointia?

Ratkaisuehdotukset: Sijoita ratkaisuehdotukset alla olevaan ruudukkoon

	YHTEISKUNNALLINEN/ KULTTUURINEN	TALOUDELLINEN	YMPÄRISTÖLLINEN	POLIITTINEN
PAIKALLINEN				
KANSALLINEN				
KANSAINVÄLINEN				

Ongelman erittely 3

Valta

Ratkaisuehdotukset

Perspektiivit

Tulevaisuus

Tausta

Oikeudenmukaisuus

Ratkaisuehdotukset ja tekojen tarkistuslista:

Ratkaisujen/Ratkaisuehdotusten tarkistuslista:

- Mitkä ovat keskeiset perustelut/syyt ratkaisuehdotukselle?

○ Muistiinpanoja:

- Kuinka tiedämme, onko ratkaisuehdotus ollut tehokas, ja minkä tyyppiset tiedot ovat tärkeitä tämän osoittamiseksi?

○ Muistiinpanoja:

- Mitkä ihmisryhmät seuraavat ratkaisuehdotusten toimivuutta? Onko ryhmä moninainen ja edustaako se eri osapuolten etuja?

○ Muistiinpanoja:

- Keiden näkökulmat on otettu eniten huomioon ratkaisuehdotuksissa?

○ Muistiinpanoja:

- Kuka saattaisi olla eri mieltä ratkaisuehdotuksista?
- Kuinka ratkaisuehdotuksissa otetaan huomioon ne, joilla on erilainen tai jopa vastakkainen näkökulma?

○ Muistiinpanoja:

- Pystytkö ennakoimaan tulevia ongelmia tai tekijöitä, joita voi ilmaantua ja jotka muuttaisivat kysymystä ja siten myös ratkaisuehdotuksia?

○ Muistiinpanoja:

Muistiinpanoja: